

Proa

BLANCA BUSQUETS

Constel·lacions

BLANCA BUSQUETS

CONSTEL·LACIONS

Proa

Proa
A Tot Vent

Primera edició: gener del 2022

© Blanca Busquets Oliu, 2022
Publicat d'acord amb Pontas Literary & Film Agency

Drets exclusius d'aquesta edició:
Raval Edicions, SLU, Proa
Diagonal, 662-664
08034 Barcelona
www.proa.cat

ISBN: 978-84-7588-917-7

DIPÒSIT LEGAL: B. 19.325-2021

Composició: Realització Planeta

El paper utilitzat per a la impressió d'aquest llibre té la qualificació de paper ecològic i procedeix de boscos gestionats de manera sostenible.

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47).
Tots els drets reservats.

ÍNDEX

Primera nit d'estrelles	13
Segona nit d'estrelles	105
El pastís	133
Ei, Carles	203
<i>Nota de l'autora. La realitat supera la ficció?</i>	233
<i>Agraïments</i>	237

PAULA

—Ara vindré, Nil. Ves amb l'avi Cinto...

Necessito estar sola. De l'eufòria inicial per haver aconseguit marxar sense gaire trencadissa, he passat a tenir una mena de forat per dintre que es va omplint de llàgrimes encara que jo no ho vulgui i ara veig que ja estan a punt d'esclatar. No m'explico per què he de sentir-me així, però ara que arribo a l'habitació, començo a tenir els ulls entelats, cada vegada més. Tanco la porta, m'estiro al llit i ploro, ploro, ploro.

Sento l'avi Cinto que se'n va amb en Nil, xino-xano, a mirar estrelles. És increïble com es veu aquest home a cent anys. Ell diu que és d'estar-se assegut al jardí, que això el rejoyeneix.

Quan jo era petita, l'avi m'ensenyava a mi les estrelles. Hi tenia una autèntica obsessió. Em va ensenyar les principals de les nits d'estiu. Ell i jo, després de sopar, sortíem gairebé cada nit. I així vaig aprendre a identificar estrelles i constel·lacions, com l'Escorpió, la Llebre, que jo m'imaginava petita i no ho era tant, i el Lleó, que semblava que se la volgués menjar... L'estrella Polar i la Serp que marca el sud, capitanejada per Antares, l'anti-Mart com en deia l'avi, també de color vermell com el planeta. Ho veia, ho sentia, i em venia un calfred cada

vegada que jo en localitzava una i ell em felicitava, molt bé, Paula.

Quan miràvem estrelles, l'avi Cinto acabava sempre murmurant ei, Carles. I es quedava una estona més mirant enlaire embadocat. I jo, estranyada, mirava cap on mirava ell pensant que veuria algun marcià baixant amb una nau especial, o un bruixot anomenat Carles que es passejava per allà dalt, però res, ni una cosa ni l'altra. Només hi havia estrelles. Moltes, com si el cel tingués el xarmpió.

No fa pas gaire, vaig trobar al mòbil una aplicació d'estrelles. M'entretinc mirant-les. Un dia vaig intentar ensenyar-la a l'avi Cinto. Però no ho va entendre. Em deia que les estrelles havien de ser al cel, o bé dibuixades en un mapa. I jo li deia que allò ja ho era, un mapa, però ell em contestava que no, que, de mapa, allò no en tenia res. A mi em fa l'efecte que simplement no ho veia, perquè què has de veure a cent anys, i ho dissimulava com podia. Ho vaig deixar estar.

M'eixugo les llàgrimes. Aviat seran les onze, he de sortir, farà tard.

CINTO

—Mira, Nil... L'Ossa Major. Veus que té forma d'ossa?

—El què?

—Aquella estrella, i l'altra, i l'altra..., i les del quadrat.

—Jo no veig que tingui forma de cap ossa.

T'ho has d'imaginar una mica. Dibuixa un os amb estrelles.

—Un os o una ossa?

—Tant és... La tens?

—Ah, sí.

—Molt bé, doncs ara mira aquell quadrat d'estrelles.

—On? Ah, sí! Però allò no és una ossa. És un estel amb cua! Com aquell que tenia jo!

—Bé, si ho vols així... Jo diria que més aviat és un carro, no?

—Un carro? No, no, és un estel!

—Doncs un estel, tant és.

Em costa estar tanta estona mirant enlaire. Em marejo. Però no pot ser que me'n vagi d'aquest món sense que el meu besnet entengui on és el nord. Almenys això, ja que tot el dia juga amb el telèfon de la seva mare, perquè ara els telèfons també serveixen per jugar. Qui ho havia de dir. És clar que la Paula també insistia a ensenyar-me les estrelles dins del telèfon. Aquell dia em vaig enfadar.

Entenc que hi hagi mapes de constel·lacions, jo n'he vist i els vaig fer servir molt, però aquests del telèfon no se'ls creu ningú, són massa petits. I no es veu res.

—Quants anys tens, Nil?

—Vuit.

—Molt bé. Doncs ja ets prou gran per veure l'estrella Polar.

—On és?

—La que brilla més que les altres. Surt de l'Ossa Menor, però potser et serà més fàcil buscar-la des de l'Ossa Major.

Li ensenyo com fer-ho. I, quan la té, crida:

—Aquella!

—Sí. Doncs si un dia et perds, has de saber que l'estrella Polar et marca el nord.

—I per què el vull, el nord?

L'hi explico més o menys perquè ho entengui. Ell s'està al meu costat amb la boca ben oberta. Quan la seva mare era petita, ja li vaig ensenyar les estrelles a ella, i no pas a dintre d'un telèfon. Llavors jo era més àgil, m'hi podia estar més estona contemplant, assenyalant, comentant. Ensenyava a la Paula les constel·lacions d'estiu: el Cigne, la Lira, el Bover, l'Àliga, l'Escorpí que es veu tan clarament, i la corona Boreal. I la Paula era ràpida i ho caçava tot i ho memoritzava tot. Ara miro d'explicar-ho a en Nil.

—I això a l'hivern no hi és. A l'hivern hi ha Orió, amb el seu cinturó que té tres estrelles, les tres maries..., i Gèminis, que vol dir bessons... Cassiopea... I la constel·lació de Taure... A dins de Taure hi ha les Plèiades. Coneixes les

Plèiades, Nil? És la història de set germanes convertides en estrelles. I ara..., veus la via Làctia? Són totes aquelles estrelles, allò que sembla un núvol allargat. Això sempre hi és. Nosaltres som dintre la Via Làctia. Nosaltres som només un puntet petit a la Via Làctia. Som molt petits!

—La Via..., què has dit?

—La Via Làctia. La veus? Veus el núvol?

—Sí.

—Doncs no és cap núvol, són moltes, moltes estrelles juntes. I cada estrella té el seu sistema, com el nostre sistema solar. Tu has estudiat el sistema solar, oi? No fa pas gaire...

—Sí! Mercuri, Venus, la Terra...

—I aquests planetes giren al voltant del...?

—...Sol!

—Doncs el Sol és la nostra estrella. Ara imagina't quantes n'hi ha aquí a dalt, en aquell núvol, i cadascuna té els seus planetes...

En Nil deixa d'estar atent al que li dic. Es belluga inquiet al meu costat i veig que ara l'obsessiona una altra cosa que no sé quina és. Està mirant la foscor atentament. Deu haver sentit un animal, potser un senglar. Jo no hi veig res ni sento res.

—Què mires, Nil?

—Res, res... Un moment —diu en veu baixa.

I veig que se'n va de puntetes i torna al cap d'un minut.

—Avi Cinto...

—Digues.

—...No res.

Fos el que fos el que em volia dir, ha canviat d'opinió. Es despista, aquest nen. Després, torna a aixecar el cap.

—Hi ha moltes estrelles! N'hi ha com a mínim cent, com els anys que tens tu...

Ric per sota el nas:

—N'hi ha moltes més, de cent. I jo no els tinc, encara. Els faré diumenge...

Ara no sé què em queda, a banda del moment meravellós d'estar ensenyant el cel al meu besnet. Bé, sí, em queda una estrella.

—Ei, Carles.

—Què dius, avi Cinto? Qui és en Carles?

—Jo he parlat d'en Carles?

—Sí.

Es veu que he pensat en veu alta. Ho hauré de vigilar. Sort que en Nil ja té el cap en altres coses.

—Saps, la mare i jo et farem un pastís... Aaaai, que no t'ho podia dir!

En Nil es posa una mà a la boca. Una mà fosca en una nit negra.

—No pateixis, no li diré que m'ho has dit. A tots se'ns escapen coses.

És veritat, a tots se'ns escapen coses. Però n'hi ha que no les diem mai.